

14. august 2009

EM 2009/26

Inatsisartut suleriaasiata § 35-ia naapertorlugu matumuuna nassiuppara apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuut:

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq: Imigassaq pillugu politikki atuutereersoq qanoq ilillugu pitsannorsarneqarsinnaava, taamaalilluni sunniuteqarluartumik uku akiorsinnaanerujumallugit; imerajuttuuneq, imigassartorsimalluni persuttaanerit, allallu imigassartorsimatilluni inunnik innarliinerit, kiisalu meeqqanik atornerluinerit?

(Inatsisartunut ilaasortaqa Justus Hansen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Piffissannorpoq pisortatigoortumik imigassamut politikkip aqqissuuteqqinneqarnissaa, taamaalillutik inunnut inuiaqatigiillu akornanni kingunerisartakkat sakkortuut akiorniarneqassallutik annikillisinniarnearlutillu, suliffeqarfiit ilanngullugit. Naluneqanngilaq inuit imigassamik ajornartorsiutillit suliffimminnik iluamik paarsinnaaneq ajortut. Tamanna sinerissami aviisitigut allagarsiivitsigullu sulisussarsiornerni tamani takuneqarsinnaasarpog, imigassamik atuisuunngitsunik aalajaatsunik il. il. sulisussarsiortoqartuaannarmat.

Nalunngilara ukiuni arlaqartuni inuiaqatigiit akornanni imigassamik atuinerup annikillisinneqarsimanera, tamanna apeqquteqaammii uani oqallisissiatut siunnersuummut ilanngussami aamma takuneqarsinnaavoq.

Tamanna nuannerpoq, kisianili tamatuma allannortinngilaa uagut Kalaallit Nunatsinni ajorluartumik nunarsuaq tamakkerlugu isigissagaanni inuiaqatigiinni sakkortusaarfinnerpaat ilaattut inissisimagatta, meeqqanik sumiginnaanerup atornerluinerullu takussaanerata saniatigut inuit suliffissaaleqinerat aamma annertooujussuavoq.

Sakkortuuliornerit sumiginnaanerillu ataatsimoorutigaat imigassamik akisussaassuseqanngitsumik atuineq ilaakkajunnerusarmat, tamannalu siunnersuummi uani eqqumaffigisariaqarparput.

Imigassap imigassartorsimanerup kinguneranik ajutoortarnernut peqquaanerata saniatigut, aamma annertooujussuarmik imigassamik atornerluineq peqquataalluni sulinngitsoortarnernut peqquataaqataavoq. Tamannattaq peqqinnissaqarfimmuut aningaasartuuterpassuarnik nassataqartitsivoq.

Piffissap ingerlanerani Demokraatit siunnersuutiniq arlalinnik saqqummiussaqaqtarnikuupput, qanoq ililluni imigassaq pillugu politikkip akisussaassuseqarnerusumik ilusilersorneqarsinnaanera pillugu. Ajorluartumilli Naalakkersuisuusimasut pisariaqartutut isigisimannngilaat siunnersuutit taamakkaa piviusumik ajorluinnartumik aallaaveqartut suliareqqinneqarnissaat. Kingunerisaalu tassaavoq pisut ajortut uteqattaaginnalernikut qimanneqarnaveernerat, taamaalillutik ingammik meeqqat, inuusuttut arnallu imigassamik politikkip qasungavallaartup isorniartuunngitsullu pilliutaatimmagit.

Imigassamut politikkimik silassorippasittumik kingunerinillu malinnittartumik ataavartitsisoqarlunilu ilusilersuisoqartariaqarpoq, nunami imigassaq pequtaalluni persuttaanernik amerlavallaartunik piffiusartumi pinaveersaartitsisinnaasunik, innuttaaqatigiit imigassartorsimatillutik imminnut kannгуттаatsuliorfigalutillu, aserortalutillu toqoraaffigisaanni.

Taassuma saniatigut imigassamut politikkimik silassorippasittumik kingunerinillu malinnittartumik ilusilersuisoqartariaqarpoq, inuppassuit amerlavallaartut ilaatigut imigassamik atonerluinertik pequtugalugu suliffimminnik paarsisinnaanginnerannut pinaveersaartitsisussamik.

Ilanngussaq

1989-2008-llu akornanni agguaqatigiissillugu inummut ataatsimut 14-it sinnerlugit ukiulimmut imigassamik eqqussineq

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Liiteri imigassaq akoqanngitsoq										
Inummut ataatsimut 14-it sinnerlugit ukiulimmut	17,5	15,5	15,0	14,1	12,8	13,3	12,5	12,8	12,8	13,3

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Liiteri imigassaq akoqanngitsoq										
Inummut ataatsimut 14-it sinnerlugit ukiulimmut	13,3	13,4	12,6	12,4	11,6	11,7	12,1	11,7	12,0	10,6

(Tigusiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik)